

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
1 Volný čas a jeho různá pojetí v minulosti a v současnosti	15
1.1 Člověk a čas	15
1.1.1 Čas etymologicky	15
1.1.2 Čas ve filosofickém diskursu	17
1.2 Volný čas – moderní pojem s dlouhou historií	23
1.2.1 Kvantitativní – negativní – vymezení volného času	23
1.2.2 Kvalitativní – pozitivní – vymezení volného času	26
1.3 Leisure: pojetí volného času v anglicky mluvících zemích	29
1.4 Německý pojem „Freizeit“ jako základ koncepce „pedagogiky volného času“ (Freizeitpädagogik)	33
1.4.1 Tři interpretace vzniku pojmu „Freizeit“	33
1.4.2 Rozvoj reflexe pojmu „volný čas“ v německém jazykovém prostředí	36
1.5 Volný čas jako problém	41
1.5.1 Volný čas jako sociální problém na přelomu 19. a 20. století	41
1.5.2 Volný čas jako problém současné (postmoderní) společnosti	45
1.5.3 Rizikové faktory volného času dětí a mládeže na začátku 21. století	53

2	Volný čas – předmět zájmu sociologie a pedagogiky	57
2.1	Volný čas – aktuální předmět výzkumu v 50.–70. letech 20. století	57
2.1.1	Počátky výzkumu volného času v Československu	60
2.1.2	Obnovení sociologie a zájem sociologů o volný čas	61
2.1.3	Obsahové akcenty v československém výzkumu volného času	66
2.2	Vývoj pedagogiky volného času v Československu	68
2.2.1	Zájem pedagogů o volný čas	70
2.2.2	Dobové pojmy: mimotřídní a mimoškolní výchova	73
2.2.3	Předmět a cíle mimoškolní a mimotřídní výchovy	76
2.2.4	Výchova mimo vyučování	78
2.2.5	Pojem „pedagogika volného času“	84
2.2.6	Předmět a cíle pedagogiky volného času	88
3	Výchova ve volném čase a pro volný čas	93
3.1	Soudobé edukační koncepce z pohledu výchovy ve volném čase	95
3.1.1	Výchova skrze volný čas: je volný čas prostředkem nebo cílem výchovy?	99
3.1.2	Výchova pro volný čas: je volný čas skutečně cílem výchovy?	104
3.1.3	Výchova ve volném čase: má volnočasová výchova vůbec nějaký cíl?	107
3.2	Cíle výchovy ve volném čase a pro volný čas	110
3.2.1	Edukační cíle vycházející z představy elit o „povznesení lidových vrstev“	110
3.2.2	Edukační cíle vycházející ze sociálně kulturní animace	114
3.2.3	Edukační cíle reflektující změny v prožívání volného času	115
4	Informální edukace a neformální vzdělávání	119
4.1	Vývoj animačních přístupů ve výchově	120
4.1.1	Animace volnočasové kultury	121

4.1.2	Kulturní animace	123
4.2	Informální edukace	125
4.2.1	Vymezení pojmu Informal Education	126
4.2.2	Informální edukace vs. animace / Informální edukace vs. sociální práce	128
4.2.3	K čemu informální edukace v našem prostředí?	130
4.3	Zájmové vzdělávání jako součást neformální výchovy	131
4.3.1	Podstata zájmového vzdělávání – základní pojmy	133
4.3.2	Metodika zájmového vzdělávání	135
4.3.3	Organizovaná zájmová činnost dětí a mládeže v České republice	142
5	Volný čas mládeže	145
5.1	Volný čas jako čas seberealizace mladých lidí	145
5.2	Volný čas za oponou	148
5.2.1	Dva světy volného času mládeže	148
5.2.2	Město, ulice, beton a komíny	150
5.2.3	Planking, owling a jiné ing v prostředí virtuálního prostoru	156
5.3	Hodnocení světa za oponou	159
6	Závěr	165
	Použitá literatura	167